

Aucuba

SORTIMENTSONDERZOEK EN KEURINGSRAPPORT

Ir. M.E.C.M. Hop

Een heester met groot wintergroen blad en mooi gekleurde vruchten, die moet toch populair zijn in moderne tuinen, zou je denken. Maar *Aucuba japonica* 'Variegata' is zo bekend, dat deze planten inmiddels het imago hebben ouderwets te zijn. Men lijkt het geslacht beu te zijn. Maar ook in dit oude geslacht zijn wereldwijd verrassende ontwikkelingen gaande.

Het onderzoek

In 2010 is het sortimentsonderzoek opgezet, destijds nog bij PPO, met financiering van het Productschap Tuinbouw. Van *Aucuba* werden 32 accessies verzameld van verschillende cultivars en herkomsten. Ze werden vermeerderd tot gelijkwaardig materiaal en op twee locaties geplant. In Boskoop op veengrond en bij firma M. v/d Oever in Haaren (N-Br) op zand. De planten zijn niet behandeld met gewasbeschermingsmiddelen en werden niet afgedekt tegen vorst. In 2012 werd het sortiment al een keer beoordeeld door de keuringscommissie. De strenge winter van 2012-2013 leverde vervolgens veel informatie op over de winterhardheid van de cultivars. In Boskoop werd het toen een keer -15 °C, in Haaren -18 °C. Doordat het productschap werd opgeheven, was er bij PPO geen financiering meer beschikbaar om de proef voort te zetten. De planten die in Haaren stonden zijn toen opgeruimd; ze hadden te veel vorstschade opgelopen en de groei en bladkwaliteit lieten sterk te wensen over. De collectie die

in Boskoop stond opgeplant is toen overgenomen door de KVBC en in december 2013 verplant naar de Sortimentstuin Harry van de Laar in Boskoop. Vrijwilligers hebben de planten daar nog enkele jaren verzorgd en in 2015 en 2016 zijn de planten nogmaals beoordeeld door de keuringscommissie. De belangrijkste vragen in deze proef waren, wat de verschillen tussen de *Aucuba* rassen zijn in winterhardheid en gebruikswaarde. Ook was de keuringscommissie benieuwd of van de oude rassen zoals 'Variegata' er één kloon in omloop is, of meerdere.

Voor dit onderzoek is er contact geweest met Linda Eggins van de Engelse nationale collectie *Aucuba*. Voor geïnteresseerden: ook het JC Raulston Arboretum van de North Carolina State University heeft een grote collectie *Aucuba*.

Taxonomie en verspreiding

Door Chinese taxonomen wordt *Aucuba* gezien als het enige geslacht in de familie Aucubaceae, maar in het Westen, o.a. op de Angiosperm

A. japonica 'Salicifolia'
(FOTO: GF)

Phylogeny website, wordt *Aucuba* samen met *Garrya* tot de Garryaceae gerekend. Moleculaire gegevens wijzen erop dat deze twee geslachten nauw verwant zijn, ook al groeit *Aucuba* nu in Oost-Azië en *Garrya* in Noord- en Midden-Amerika. Voor kwekers is misschien ook veelzeggend dat deze twee geslachten prima op elkaar te enten zijn. Samen met de Eucommiaceae vormen ze de orde Garryales. Voordat het DNA onderzoek in de taxonomie werd betrokken werden deze soorten tot de Cornaceae gerekend. Drie *Aucuba* soorten, namelijk *A. japonica* en in mindere mate *A. chinensis* en *A. himalaica* worden in het Westen gekweekt en in dit artikel beschreven. In China en de landen eromheen (Korea, Japan, Bhutan etc.) komen in totaal 10 soorten voor. De heester *A. confertiflora*, de wat grotere *A. chlorascens* en de tot 13 m hoge *A. eriobotryifolia* komen allemaal alleen voor in Yunnan. *A. robusta* groeit alleen in de provincie Guanxi. *A. filicauda* heeft een wat groter verspreidingsgebied in China, en heeft licht behaard blad. Ook *A. albopunctifolia* groeit wild in delen van China, en heeft witte bladplekjes, zoals ook veel *A. japonica* cultivars dat hebben. *A. obcordata* wordt ook wel als ondersoort van *A. chinensis* gezien en kan

herkend worden aan het feit dat de grootste bladbreedte dicht bij de top van het blad ligt. In Nederland is ook *A. omeiensis* wel eens te koop. Deze plant wordt soms tot *A. chinensis* gerekend, maar taxonomisch onderzoek van Ohi wees uit dat de plant meer verwant is aan *A. eriobotryifolia*.

Morfologie

De meeste soorten zijn heesters, al kunnen sommige tot boom uitgroeien. Alle soorten zijn tweehuizig, dus er zijn aparte mannelijke en vrouwelijke planten, al komen onder de cultivars wel eens hermafrodieten voor. De enkelvoudige bladeren zijn tegenoverstaand op ronde gladde takken, en ze zijn meestal leerachtig en wintergroen. De bladrand heeft vaak tanden. De kleine bloemetjes staan in pluimen, de mannelijke pluimen wat groter dan de vrouwelijke. De vrouwelijke bloemen groeien uit tot bessen, meestal rood van kleur. Veel soorten hebben ook een variëteit met smaller blad. Dit zou een aanpassing kunnen zijn aan het feit dat sommige van deze planten groeien in gebieden met zware sneeuwval, waar grote bladeren gemakkelijker zouden afbreken door het gewicht. Veel van de variatie tussen *Aucuba* cultivars bestaat uit patronen van witte of gele bladplekjes.

Dit doet sterk denken aan een virusinfectie. Er is zelfs een virus vernoemd naar dit patroon, het Potato Aucuba Mosaic Virus, hoewel dat virus niet op *Aucuba* voorkomt, maar alleen op aard-appels en dan gele bladplekjes veroorzaakt. Er bestaat wel een virus dat specifiek op *Aucuba* voorkomt, het Aucuba Bacilliform Virus (AuBV, ofwel Aucuba Ringspot Virus), maar dat geeft ring-vormige vlekken, niet het bekende patroon. Er is op dit moment geen bewijs dat de stippen en vlekken op *Aucuba* bladeren worden veroorzaakt door een virusinfectie, dus kan geconcludeerd worden dat ze in de genetische aanleg van *Aucuba* zitten.

Standplaats en gebruik

De naam *Aucuba* is afgeleid van het Japanse Aoki-ba, dat blauwgroene boom betekent. In het Nederlands heet hij Broodboom, waarschijnlijk naar het broodkruim-achtige uiterlijk van het blad van 'Variegata'. Ook in andere talen vond men dat opvallend, gezien de Engelse namen Gold dust plant en Spotted laurel. De Russen doet het aan salami denken; zij noemen *Aucuba* de "worstplant". Aan het eind van de 18^e eeuw kwamen de eerste *Aucuba* naar Engeland en werden daar als blad-plant in kassen gekweekt. Pas halverwege de 19^e eeuw kwamen er ook mannelijke planten naar het westen, wat een sensatie veroorzaakte toen de vrouwelijke planten door de bestuiving hun opvallende rode vruchten gingen dragen. Met name 'Variegata' is al meer dan een eeuw populair, vooral kort na de Tweede Wereldoorlog. De planten zijn geliefd omdat ze in de schaduw droogte goed verdragen en ook zoute zeewind en luchtvervuiling overleven. Het is echter ook een plant met uitgesproken bont gestippeld blad, dat bovendien weinig verandert met de seizoenen. In Japan worden van het hout wandelstokken en pijpen gemaakt. Het blad wordt in de volksgeneeskunst gebruikt op zwellingen en brandwonden. *Aucuba* is vooral bekend als plant voor tuinen en plantsoenen, maar kan ook als kamerplant worden gebruikt. Gesneden takken met bessen lenen zich goed voor het maken van kerststukjes, ook vanwege hun prima houdbaarheid. Opvallend daarbij is, dat bij takken die met groene bessen geplukt worden ook in de huiskamer de bessen in enkele dagen tijd rood verkleuren.

De gehele plant, inclusief de bessen, is matig giftig. Dat wil zeggen dat enkele bessen opeten weinig kwaad kan, maar bij grotere hoeveelheden bessen of blad kunnen ernstige ziekteverschijnselen optreden. Dit heeft wel het voordeel dat bijvoorbeeld konijnen en herten *Aucuba* met rust laten. Vogels laten de bessen meestal lang hangen. *Aucuba* is deels een windbestuiver en het stuifmeel van mannelijke planten is matig allergeen. Allergiepatiënten kunnen daarom beter voor een vrouwelijke cultivar kiezen.

Teelt

Aucuba wordt vermeerderd door middel van zomerstek. De beste kwaliteit stek komt van moederplanten die licht beschaduwd zijn opgekweekt, rond half juli, wanneer de groei bijna is afgesloten, of van afgehard hout in september. Bij bonte scheuten moet goed op de gewenste graad van bontheid gelet worden, anders zou bijvoorbeeld de centrale gele vlek in de nakomelingen afwezig kunnen zijn. De stekken van circa 12 cm lang worden verwond en zonder groeistof of bij hard stek met 0,5 – 1% IBZ poeder gestoken; de bladeren worden gehalveerd. Het stekmedium is 4 turf : 1 zand, of perliet. Juliestek heeft stugge wortels, die de plug uit de cel kunnen duwen; pas de keuze van de stekplaat of potmaat en tijdstip van oppotten hieraan aan. Vooral bij laat gemaakt stek is vorstvrij overwinteren nodig, maar vorstbescherming is zowel in voor- als najaar gewenst.

Ook later in de teelt is vorst een probleem. Het geeft behoorlijk veel bladschade, die lang zichtbaar blijft. Planten die vooral als visueel aantrekkelijke containerplant worden verkocht, bijv. 'Rozannie', worden dan ook vaak in kas of tunnel gekweekt. Voor een goede bladkwaliteit is (lichte) schaduw, zeker bij de bonte cultivars met veel geel, nodig, anders verbrandt het blad. Dit gebeurt ook als planten plotseling uit de schaduw in de volle zon worden gezet. In de volle zon heeft *Aucuba* de neiging om de bovenste bladeren groter te laten uitgroeien dan die eronder. De plant kan dan onderin kaal en stakerig worden. In de proef hadden planten die onder bomen stonden consequent minder vorstschade aan hun blad dan planten op het open proefveld er vlak bij. Al is *Aucuba*

A. japonica (mannelijk)
(FOTO: RH)

behoorlijk droogtetolerant, de planten groeien het best in permanent vochtige omstandigheden, zoals in de bossen waar de plant van nature voorkomt.

Bestuiving

Als vrouwelijke planten met bes moeten worden verkocht is de bestuiving belangrijk, dus moeten er mannelijke planten tussen staan. Mannelijke planten bloeien iets eerder en hebben grotere bloemtrossen, en natuurlijk bevatten de bloemetjes meeldraden. Slechts enkele cultivars, zoals 'Rozannie' zetten altijd goed bes. Tegenwoordig kan men ook aan het DNA zien of een *Aucuba* zaailing mannelijk of vrouwelijk zal gaan bloeien (Maki 2009). *Aucuba* bloeit erg vroeg in het jaar, dus alleen bij mooi weer zullen er voldoende insecten actief zijn. Nu is de plant daar al op ingesteld en kan deze zowel door insecten als door de wind bestoven worden. De insecten betreft niet erg selectieve soorten, zoals kevers en wespjes, die al vroeg in het jaar actief zijn. (Kunitake 2010). Ook blijven de vrouwelijke bloemen lang ontvankelijk voor stuifmeel. Kwekers die de bestuiving willen stimuleren gebruiken hiervoor wel een bladblazer. Dit werkt beter dan bijvoorbeeld hommels inzetten, aangezien die bij te koud weer

A. japonica 'Variegata' (vrouwelijk)
(FOTO: RH)

niet vliegen. Een goede bestuiving is bevorderlijk voor het aantal en de grootte van de bessen. Een probleem bij de teelt voor de bes kan zijn, dat de bessen vaak erg verscholen tussen het blad zitten, aangezien na de besvorming de jonge scheuten pas gaan groeien.

Ziekten en plagen

Aucuba zijn sterke planten die niet vaak door ziekten en plagen worden gevel. In Nederland komt schade door vorst en zonnebrand het meeste voor. Voorkomende problemen kunnen zijn:

Grote bruine bladvlekken

Planten die grote bruine-/zwarte vlekken op de bladeren en/of afgestorven jonge scheuten krijgen hebben meestal last van vorstschade of van zonnebrand, of een combinatie daarvan. Zonnebrand is gewoonlijk het ergst op gele delen van de bovenste bladeren. Het komt vooral voor als het weer plotseling omslaat naar zonnig. Waterdruppels die als brandglas werken kunnen ook schade geven. Een te natte standplaats in de winter of te veel zout in de bodem of de potgrond kan ook bruine bladpunten veroorzaken. Zoute zeewind geeft gewoonlijk geen schade.

Bladvlekkenziekte (*Phyllosticta Aucubae*)

Als de bladvlekken kleiner zijn, soms een gele ring eromheen hebben en begrensd worden door de nerven, dan kan het deze schimmel-bladvlekken-ziekte zijn. De sporen verspreiden zich met regen of beregening.

Rattenkeutelziekte (*Sclerotium rolfsii*)

Een schimmelziekte die de onderkant van de plant kan aantasten, waardoor deze verwelkt en (deels) afsterft. Te herkennen aan de sclerotiën (vruchtlichamen van de schimmel met de vorm van rattenkeutels). Haal aangetaste mulch onder de planten weg om verspreiding te voorkomen. En zorg dat de buurplanten bij de voet wat beter kunnen opdrogen.

Wortelrot (*Phytophthora* sp.)

Als de hele plant verwelkt, de wortels zijn erg rot en er zijn geen “rattenkeutels” zichtbaar, dan is het waarschijnlijk *Phytophthora*, een bodemschimmel. Er is geen remedie tegen. Let op wat er wordt teruggeplant op de plaats waar de *Aucuba* dood ging, want veel planten zijn gevoelig voor deze schimmel.

Wortelknobbelaaltje (*Meloidogyne* sp.)

Groeit de plant erg slecht en zitten er knobbels aan de wortels, dan kan dit aaltje de oorzaak zijn.

Insecten en mijten

Aucuba kan worden aangetast door bijvoorbeeld bladluisk, spint en schildluisk, maar planten die op een goede standplaats staan hebben er meestal maar weinig of alleen tijdelijk last van.

Planten die erg nat staan op grond met veel organische stof, of die teveel meststoffen hebben gekregen kunnen ook slecht groeien, zonder dat er een ziekte in het spel is.

Belangrijkste soorten

De voor ons land belangrijkste soorten zijn *A. chinensis*, *A. himalaica*, en *A. japonica*. Andere soorten (zie onder “Taxonomie en verspreiding”), zijn onvoldoende winterhard in Nederland en spelen geen rol in het gekweekte sortiment.

A. chinensis
(FOTO: GF)

A. chinensis Benth

Bomen of struiken 3-6 (-12) m hoog met groene, stevige gladde takken. Het leerachtige blad is aan de onderzijde lichtgroen, bovenzijde donkergroen, elliptisch tot breed elliptisch, soms smaller, 7-25 bij 1.5-8 cm, met een diep ingedrukte middennerf. Bladbasis wigvormig, rand iets omgerold, vaak gezaagd of voorzien van klierhaartjes met 5-8 tanden, top spits of fijn toegespitst. Mannelijke bloemen in sterk behaarde pluimen van 5-13 cm. Vrouwelijke pluimen 2.5-5 cm, ook behaard. Mannelijke bloemen met groene, gele of purperrode kroonblaadjes, vrouwelijke bloemen groengeel, even groot als van *A. japonica*. Vrucht helderrood of donkerrood, 1.4-1.8 cm hoog en 8-10 (-12) mm doorsnee. Bloeitijd januari-februari. Vruchten kunnen wel twee jaar aan de plant blijven hangen.

Het verschil tussen *A. chinensis* en *A. japonica* zit vooral in de grootte van de plant, de beharing, de bloeitijd en de besvorm.

Van deze soort worden wel onderscheiden de variëteiten var. *chinensis* met het vaak voorkomende elliptische blad, en var. *angusta* (syn. *angustifolia*) met smaller blad van maximaal 3 cm breed.

A. himalaica J.D. Hooker & Thompson

Bomen of heesters van 3-6 (-8) m hoog, jonge takken behaard, oudere takken met opvallende witte lenticellen en bladlittekens. Blad smal elliptisch of lancetvormig, 10-15 (-20) bij (1.5-) 3-5 (-7) cm, papierachtig of dun leerachtig, alleen aan de onderzijde behaard. Voet wigvormig, rand fijn gezaagd met 4-9 tanden bij de top, top toegespitst met een punt van 1-3 cm. Mannelijke pluimen 8-12 (-13) cm lang en purperrood, zacht behaard. Vrouwelijke pluimen kleiner maar ook purperrood en behaard. Bloemen iets kleiner dan bij *A. japonica*. Vrucht donkerrood, licht behaard, 1-1.5 cm bij 5-6 mm. Bloeitijd maart-mei, vruchten van oktober-mei. Opvallende verschillen tussen *A. japonica* en *A. himalaica* zijn de grootte, de takken, beharing, kleur van de bloemtrossen en de bloeitijd. Op het proefveld werden de bessen van de planten ingezonden als *A. himalaica* eerder rood (november) dan bij *A. japonica*. De planten in de proef leken aardig goed winterhard (zone 7b), maar wel gevoelig voor (waarschijnlijk) een wortelziekte. Ze hadden geen last van zonshade. Er worden enkele variëteiten onderscheiden binnen deze soort. Bijvoorbeeld var. *dolichophylla* heeft smal groen blad met weinig witte stippels. De variëteiten zijn hier niet in cultuur.

A. japonica Thunberg

Heester van 1-3 m hoog, met groene stevige takken. Onderzijde blad lichtgroen, bovenzijde glanzend donkergroen, soms met gele of witte vlekken. Blad smal elliptisch tot eivormig-elliptisch, 8-20 bij 5-12 cm, leerachtig, met een afgeronde of breed wigvormige voet, rand glad of voorzien van 2-4 (-6) paren tanden bij de punt, top toegespitst. Mannelijke bloemen staan in een behaarde pluim van 7-10 cm, vrouwelijke pluimen zijn maar 2-3 cm groot en behaard. De bloemetjes van minder dan 1 cm doorsnee hebben 4 purperrode bloemblaadjes. In sommige cultivars zijn de bloemblaadjes lichter rood tot groen. Mannelijke bloemen hebben 4 korte meeldraden met gele helmhokjes, vrouwelijke hebben 1 stevige lichtgroene stamper in het midden. De vrucht is een eivormige bes van ongeveer 2 cm lang en 5-7 mm breed, die verkleurt van helder lichtgroen, via helderrood, uiteindelijk naar zwart. De plant bloeit in maart-april, de vruchten

A. japonica
(FOTO: RH)

kleuren tussen half december en februari. In het wild komen zowel diploïde (2n=16) als tetraploïde (2n=32) planten voor. Ohi onderzocht de taxonomie van deze soort en bewees met behulp van DNA dat de planten van *A. japonica* een complexe groep vormen. In het zuidwesten van Japan komen vooral diploïden voor, in het noorden meer tetraploïden. In het verleden moet het chromosoomaantal zeker 3 keer afzonderlijk van elkaar zijn verdubbeld, gezien de variatie tussen de tetraploïden. Alle Japanse wilde planten worden traditioneel tot *A. japonica* gerekend, maar genetisch zijn daarbinnen meerdere groepen te onderscheiden. Er is een groep *A. japonica* die veel overeenkomsten vertoont met *A. chinensis*. Een andere groep lijkt meer op *A. himalaica*. Binnen de groep worden enkele variëteiten onderscheiden, zoals var. *japonica* voor de groenbladige planten en var. *variegata* voor de gestippelde (met virus geïnfecteerde). Sommige taxonomen onderscheiden var. *borealis*, met smal blad en een uitstekende winterhardheid. Deze variëteit komt voor in het noordwesten van Japan, waar de winters strenger zijn.

In Japan gemaakte selecties van *A. japonica* bloeien gemiddeld wat later dan de wilde planten.

A. japonica 'Angelon'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Longifolia'
(FOTO: RH)

A. japonica Crotonifolia Group
(FOTO: RH)

Dit heeft men waarschijnlijk gedaan omdat de planten dan minder last hebben van een insect dat eitjes legt in de vruchten (een galmug die bij ons niet voorkomt).

Keuringsrapport

Bij *Aucuba* kan de bladgrootte binnen één plant sterk variëren, vandaar dat geen absolute bladmaten worden gegeven. De grootste bladeren zijn rond de 16 cm lang bij 7 cm breed. Ook de bladtekening is bij sommige cultivars niet constant. Bij de beschrijving van de bladtekening staat "stippel" voor een klein vlekje, hoogstens enkele millimeters groot. Grotere vlekjes vanaf 5 millimeter worden aangeduid met "druppel". Een "vlek" beslaat een aanzienlijk deel van het blad en een "sector" is een vlek die scherp begrenst wordt door de nerven.

Beoordelingen:

- *** = uitstekend
- ** = zeer goed
- * = goed
- s = voor speciale doeleinden
- o = kan vervallen
- (go) = geen oordeel

** *A. japonica* 'Angelon'

(A. Peerenboom & Zn., Mariaheide, 1995)

GROEIWIJZE: ongeveer even breed als hoog, tot 2,5 m, groeit iets langzamer dan bijv. 'Variegata'.

BLAD: groen met veel gele vlekken, formaat stippel en druppel, egal verdeeld dan bij 'Crotonifolia'.

50-70% van het oppervlak is geel.

BLOEI: vrouwelijk, vanaf half april.

VRUCHT: rode bes.

WINTERHARDHEID: zone 8b. In de proefperiode zware vorstschade.

ZONNEBRAND: lichte zonschade.

Deze plant scoorde hoog in de keuring vanwege het mooie bonte blad, dat geler is dan 'Variegata' en de goede maar wel compacte groei. De bladkleur is redelijk stabiel. De plant maakt veel vruchten, die zoals gebruikelijk tussen het blad verscholen kunnen zitten. Op sierwaarde scoorde deze cultivar het hoogst van allemaal, maar de plant kreeg geen derde ster vanwege de grote gevoeligheid voor vorst. Na vorst- of zonschade heeft de plant wel een goed herstelvermogen.

A. japonica f. *angustifolia*: *A. japonica* 'Longifolia'

A. japonica var. *concolor*: *A. japonica*

(go) *A. japonica* Crotonifolia Group

GROEIWIJZE: iets hoger dan breed tot 2,5 m.

BLAD: groot ovaal tot elliptisch blad met weinig ondiepe tanden, jong blad soms dieper getand. Donkergroen met middelgrote gele druppels, die egaal over het blad verdeeld zijn. Er is meer groen dan geel. Sommige bladeren hebben een gele sector.

BLOEI: in de proef stonden zowel mannelijke als vrouwelijke planten.

VRUCHT: rode bes bij de vrouwelijke planten.

WINTERHARDHEID: zone 8a, in de proefperiode

A. japonica 'Dentata'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Golden King'
(FOTO: RH)

lichte tot matige vorstschade.

ZONNEBRAND: lichte schade.

Van deze cultivar stonden planten van vier verschillende herkomsten in de proef. Deze bleken onderling niet gelijk; er leken minstens twee verschillende types te zijn: mannelijk en tweeslachtig. De tweeslachtige planten hadden bloemen met meeldraden, maar ook bessen. Ook in de literatuur zijn auteurs het oneens over de sexeaanduiding van deze plant. Als er vruchten gevormd werden waren deze wel mooi, maar schaars. In de struiken kwamen vaak takken voor met een afwijkende bladtekening. De typische 'Crotonifolia' tekening heeft grotere, soms aan elkaar gegroeide gele vlekken dan bij 'Variegata'. Dit hadden alle planten van alle vier de herkomsten wel, al kwamen er ook regelmatig takken in met een afwijkende bladtekening. De winterhardheid en zonschade vertoonde kleine verschillen tussen de planten van de verschillende herkomsten. Wel waren verschillende planten ziek en kregen dode takken. Aangezien niet duidelijk is geworden wat nu de echte 'Crotonifolia' is en vanwege de onderlinge variatie, wordt hier voorgesteld deze planten aan te duiden met Crotonifolia Group. Vanwege de te grote variatie heeft de keuringscommissie deze planten niet beoordeeld.

* *A. japonica* 'Dentata'

GROEIWIJZE: even hoog als breed, krachtige groeier, volle plant.

BLAD: egaal donkergroen, kort breed blad met de grootste breedte boven het midden en met

grote opvallende tanden aan de rand, soms gegolfde bladrand.

BLOEI: vrouwelijk, start half april met kleine bloemetjes.

VRUCHT: grote rode bes.

WINTERHARDHEID: zone 7b. In de proefperiode lichte vorstschade.

ZONNEBRAND: lichte schade

De bladeren van 'Dentata' zijn korter en breder dan de eveneens groenbladige en sterk getande cultivar 'Serratifolia'. Deze cultivar valt op binnen het sortiment juist omdat hij geen bladvlekken heeft. De aantrekkelijke habitus, lage vorstgevoeligheid en goede vruchtdracht leverden de plant een ster op.

A. japonica 'Elegantissima': 'Picturata'

o *A. japonica* 'Golden King'

GROEIWIJZE: compacte plant, langzame groeier. BLAD: groen, glanzend blad met zoveel gele stipfels en vlekken dat het van een afstand er egaal geel uitziet.

BLOEI: mannelijk, start half april.

VRUCHT: geen.

WINTERHARDHEID: zone 8b, zware vorstschade. Zonnebrand: lichte zonschade.

Deze compacte plant heeft mooi blad, maar heeft te veel last van vorst. Daarvan ging een deel van de planten dood en de rest herstelde slecht, waarbij vaak de bladpunten bruin werden.

A. japonica 'Gold Strike': 'Mr. Goldstrike'

A. japonica 'Hélène'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Longifolia'
(FOTO: RH)

A. japonica Nakafu Group
(FOTO: RH)

A. japonica 'Mr. Goldstrike'
(FOTO: GF)

o *A. japonica* 'Hélène'

(Japan, voor 2002)

GROEIWIJZE: vrij compact, plant onderin vaak kaal.

BLAD: smal blad met zoveel gelijkmatig verdeelde stippels dat vooral het jonge blad bijna geel is. Bladgrootte variabel.

BLOEI: vrouwelijk, bloeistart begin april.

VRUCHT: rode bes, kleurt al vrij vroeg.

WINTERHARDHEID: zone 7b, lichte vorstschade, maar als jonge plant gevoeliger.

ZONNEBRAND: vaak zonschade; niet geschikt voor toepassing in de volle zon.

Deze plant stond als onbenaamde heester in de Japanse inzending op de Floriade 2002 (Vijfhuizen). Omdat niet achterhaald kon worden of deze plant al een cultivarnaam had en zo ja welke, is de plant later 'Hélène' genoemd.

De mooie vruchtdracht van deze selectie werd wel gewaardeerd, maar het blad was in de proef vaak slecht van kwaliteit, vandaar een o.

(go) *A. japonica* 'Longifolia'

Syn.: *A. japonica* f. *longifolia*,

A. japonica f. *angustifolia*

GROEIWIJZE: normaal formaat, tot 2,5 bij 2,5 m.

BLAD: smal lancetvormig groen blad met getande rand.

BLOEI: vrouwelijk, bloeistart begin april, hele kleine bloemetjes.

VRUCHT: rood, kleuren al in november.

WINTERHARDHEID: zone 8b, matige tot zware vorstschade.

ZONNEBRAND: lichte zonschade.

De hier geteste plant werd oorspronkelijk beschreven als *A. japonica* f. *longifolia*. Maar omdat er een vegetatief vermeerderde kloon werd getest, krijgt deze de cultivarnaam 'Longifolia'. Dat zorgde meteen voor verwarring over de identiteit. Ook 'Salicifolia' is namelijk een vrouwelijke, groenbladige kloon uit deze smalbladige forma. De planten van 'Longifolia' en 'Salicifolia' leken dan ook erg op elkaar en de twee planten van 'Salicifolia' waren onderling niet identiek. De plant van 'Longifolia' in de test was onvoldoende winterhard. Eén van de 'Salicifolia' herkomsten presteerde wat dat betreft beter. Er is dus variatie in winterhardheid binnen de smalbladige variëteiten.

De problematiek wordt gecompliceerder met de kennis dat de naam *A. japonica* f. *longifolia* nu als synoniem van *A. himalaica* wordt beschouwd. Aangezien het wetenschappelijke deel van proef vroegtijdig is gestopt kon de identiteit van de planten niet meer met zekerheid na worden gegaan. De vroege rijping van de vruchten zou wel een aanwijzing kunnen zijn dat zowel 'Longifolia' als 'Salicifolia' selecties van *A. himalaica* zijn. Maar het blad van deze cultivars lijkt niet te voldoen aan de beschrijving. De smalbladige selecties van *Aucuba* zijn in onderzoek bij het JC Raulston Arboretum in Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten. Hopelijk werpt dat in de komende jaren licht op de zaak.

A. japonica f. *longifolia* 'Salicifolia': 'Salicifolia'

o *A. japonica* 'Mr. Goldstrike'

(Verenigde Staten, vóór 1975)

Syn.: 'Gold Strike'

GROEIWIJZE: middelmatig snelle groeier, iets kleiner dan 'Variegata'.

BLAD: middelgroot ovaal blad met kleine tanden, groen met wat grotere gele vlekken en fijne stippeltjes.

BLOEI: half april mannelijke bloemetjes, rijkbloeiend.

VRUCHT: geen.

WINTERHARDHEID: zone 8a, matige vorstschade.

ZONNEBRAND: lichte zonschade.

De echte 'Mr Goldstrike' is een mannelijke plant die groengeel uitloopt en in de zomer donkergroen blad heeft met veel gele stippels, veel meer dan 'Variegata'. In Nederland en het Verenigd Koninkrijk circuleren onder deze naam echter planten die soms ook vrouwelijke bloemen maken en waarvan het blad in de zomer erg lijkt op 'Variegata'. Mogelijk is de plant in de vermeerdering af gaan wijken van de oorspronkelijke selectie, een probleem dat bij *Aucuba* wel vaker voorkomt. De planten in de proef waren weinig bijzonder en er zaten zieke takken in.

(go) *A. japonica* Nakafu Group

Syn.: 'Sun Dance', 'Sundance'

GROEIWIJZE: normaal formaat, 2,5 bij 2,5 m, stengels met gele en groene strepen.

BLAD: donkergroen met of zonder stippels en met op een groot deel van de bladeren een grote gele centrale bladvlek. Bladeren met vlek soms golvend.

BLOEI: mannelijk of vrouwelijk.

VRUCHT: indien vrouwelijk: rood of rood met gele strepen.

WINTERHARDHEID: geteste plant zone 8a, matige vorstschade, maar variatie mogelijk.

ZONNEBRAND: geteste plant matige zonschade, maar variatie mogelijk.

De geteste plant stond op het proefveld onder de naam 'Sundance'. In 1983 noemde Barry Yinger een dergelijke plant, met centrale gele vlek en groene rand, 'Sun Dance' (niet 'Sundance', zoals in de Naamlijst staat). Deze plant mag geen stippels naast de centrale vlek hebben en dat had de plant die in de test als 'Sundance' stond wel. Daarnaast waren de bessen rood. *Aucuba*-klonen met een centrale gele vlek op het blad, al dan niet gecombineerd met spikkels in de rand, staan in Japan onder verschillende namen bekend. De hele groep is al in 1909 genoemd in het Tokyo botanical magazine onder de naam *A. japonica* f. *nakafu*. Waarschijnlijk is de hiervan afgeleide cultivarnaam 'Nakafu' in Japan voor meerdere klonen gebruikt. Het specifieke type dat Yinger had (zonder randspikkels en met geel gestreepte bessen) was in Japan eerder 'Meigetsu' genoemd. De tijdens de keuringen geteste plant lijkt daar niet op. Wel lijkt deze plant te voldoen aan de omschrijving van 'Nabaku' in Dendroflora 15-16 (1979), wat waarschijnlijk een verschrijving is van 'Nakafu'.

Veel planten in de proef groeiden slecht, en sloegen terug naar een vorm zonder centrale gele vlek. Maar in elk geval was de conclusie dat de plant in

A. japonica 'Picturata'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Salicifolia'
(FOTO: GF)

A. japonica 'Sulphurea Marginata'
(FOTO: GF)

A. japonica 'Suruga Benten'
(FOTO: RH)

de keuring niet de echte 'Meigetsu' ('Sun Dance') was. Vanwege de centrale gele vlek behoort hij wel tot de forma *nakafu*. Aangezien er variatie bestaat binnen deze forma gaf de keuringscommissie geen oordeel over de geteste plant. Vanwege dezelfde variatie wordt hier de aanduiding Nakafu Group voorgesteld. Hieronder vallen diverse *A. japonica* klonen die een grote centrale vlek op het blad hebben.

* ***A. japonica* 'Picturata'**

Syn.: 'Elegantissima'

GROEIWIJZE: vrij compacte vorm.

BLAD: ovaal middelgroot groen blad met grote centrale gele vlek, en kleine gele stippels in de groene rand. Bladrand met onopvallende kleine tanden. Bladeren met vlek hebben vaak een gegolfde bladrand. Een variabel aantal bladeren mist de centrale vlek, maar minder vaak dan bij 'Meigetsu'.

BLOEI: vrouwelijk, start midden april.

VRUCHT: rood, laat rijpend, goede besdracht.

WINTERHARDHEID: zone 8a, matige tot zware vorstschade

ZONNEBRAND: lichte zonschade

De originele 'Picturata' stond altijd te boek als mannelijk, maar alle planten die tegenwoordig onder deze naam in omloop zijn, zijn vrouwelijk. De kleur is vaak weinig stabiel: jonge, krachtig groeiende scheuten missen vaak de gele vlek in het midden. Ook wanneer planten in de schaduw staan mist vaak de vlek. Deze plant heeft mooi blad en vruchten, maar is wel wat vorstgevoelig.

s ***A. japonica* 'Rozannie'**

(A. Peerenboom & Zn., Mariaheide, voor 1980)

GROEIWIJZE: zeer compact.

BLAD: egaal groen, iets kleiner dan gemiddeld met getande rand.

BLOEI: vrouwelijk, start midden april.

VRUCHT: rood, rijke besdracht, al in november rood verkleurend.

WINTERHARDHEID: zone 8a, matige vorstschade in de proefperiode.

ZONNEBRAND: lichte zonschade.

Deze cultivar zou hermafrodit zijn, maar in de proef waren in de bloemen geen meeldraden te vinden; de bloemetjes waren puur vrouwelijk. Ook is bekend dat de besdracht het best is als er wel mannelijke planten aanwezig zijn. De plant draagt echter steeds rijk vrucht, ook al als jonge plant. Misschien is de plant niet hermafrodit, maar zet ze ook onbestoven vrucht. Voor het gebruik in de tuin is de bladkwaliteit vooral na vorst onvoldoende. Als potplant uit de kas is het echter een prima product, compact met mooi blad en een rijke vruchtdracht. Vandaar dat de commissie deze plant een s gaf.

(go) ***A. japonica* 'Salicifolia'**

Syn.: *A. japonica* f. *longifolia* 'Salicifolia'

GROEIWIJZE: normaal formaat, tot 2,5 bij 2,5 m, maar één plant was compacter.

BLAD: smal lancetvormig donkergroen blad met opvallende tanden aan de rand.

BLOEI: vrouwelijk, begin of midden april.

VRUCHT: rood, tijdstip van rijping vroeg of normaal.

WINTERHARDHEID: één plant zone 8a (matige shade) en één plant zone 8b (zware shade).

ZONNEBRAND: lichte zonschade.

De twee geteste planten van 'Salicifolia' waren onderling niet gelijk, bijvoorbeeld in groei-kracht en in tijdstip van besrijping. De grootste plant leek meer op de kloon die onder de naam 'Longifolia' werd getest (zie ook aldaar). Vanwege de verwarring over de identiteit kon geen definitief oordeel worden gegeven. Aangezien onder deze naam zowel redelijk winterharde als slecht winterharde exemplaren worden verkocht, is het verstandig om de planten een beschutte standplaats te geven, bijvoorbeeld onder bomen. Dan kunnen ze vorst het best aan. Afgezien van de vorstschade zat in de compacte plant ook veel uitval. In Engeland kreeg deze cultivar wel een AGM vanwege het aantrekkelijke blad en de vruchten.

Evenals bij 'Longifolia' is er onduidelijkheid over de soort waartoe deze cultivar behoort. Zie de discussie onder 'Longifolia'.

o ***A. japonica* 'Sulphurea Marginata'**

(Japan, voor 1865)

GROEIWIJZE: normaal formaat tot relatief compact groeiend

BLAD: donkergroen met brede geel/witte bladrand en lichtgroene vlekken op de grens tussen de kleuren. Geen stippels. blad vrij smal, soms bobbelig oppervlak. Kleine spitse bladtanden. Is in de schaduw veel minder bont.

BLOEI: vrouwelijk, start midden april, kleine bloemetjes.

VRUCHT: rood, in november al kleurend.

WINTERHARDHEID: zone 8b, zware vorstschade in de proefperiode.

ZONNEBRAND: matige tot zware zonschade.

De planten van één herkomst in de proef gingen al snel dood. De planten van een andere herkomst hadden veel vorst- en zonschade. Door de slechte groei gaven de plant gedurende meerdere jaren geen vruchten. De bladtekening van deze plant is zeer herkenbaar in een sortiment dat vooral veel gestippelde cultivars omvat, maar de kwaliteit als plant stelt voor Nederland teleur, tenzij op een beschutte plaats aangeplant.

A. japonica 'Sun Dance': **Nakafu Group**

o ***A. japonica* 'Suruga Benten'**

GROEIWIJZE: vol en compact.

BLAD: vrij klein en breed blad. Gemarmerd met grote witte, later gele vlekken, sectoren en stippels, vaak meer geel dan groen, sterk getand.

BLOEI: mannelijk, begin april.

VRUCHT: geen.

WINTERHARDHEID: zone 8b, zware vorstschade in de proefperiode

ZONNEBRAND: lichte zonschade

De planten in de proef leken wel soortecht, maar kregen steeds lage cijfers omdat ze erg slecht groeiden, waarschijnlijk door de opgelopen vorstschade. De naam betekent "Schoonheid uit Suruga".

A. japonica 'Variegata'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Yokoi Yellow Dwarf'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Angelon'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Angelon'
(FOTO: RH)

*** *A. japonica* 'Variegata'

(Japan, voor 1783)

GROEIWIJZE: 2,5 bij 2,5 m.

BLAD: donkergroen met veel kleine gele stippels, weinig ondiepe tanden bij de top, soms glad.

Jong blad is wat doffer en wat egaler middelgroen van kleur.

BLOEI: vrouwelijk.

VRUCHT: rode bes.

WINTERHARDHEID: zone 7b, in de proefperiode lichte vorstschade.

ZONNEBRAND: lichte zonschade

Deze overbekende cultivar is nog steeds een uitbinker in het sortiment. De bladkwaliteit en de besdracht zijn prima. 'Variegata' heeft in tegenstelling tot veel cultivars alleen in de strengste winters vorstschade. Hoewel er planten van zeven verschillende herkomsten op het veld stonden, waren alle planten identiek in bijvoorbeeld groeiwijze, geslacht en tijdstip van bloei en beskleuring. De soortechtheid van de in Nederland aanwezige 'Variegata' lijkt dus prima in orde.

A. japonica var. *vera*; *A. japonica*

A. japonica var. *viridis*; *A. japonica*

o *A. japonica* 'Yokoi Yellow Dwarf'

(Masato Yokoi, Kawaguchi, Saitama, Japan, vóór 1998)

Syn.: 'Yokoi's Dwarf'

A. japonica
(FOTO: RH)

GROEIWIJZE: compact, langzaam groeiende plant.

BLAD: vrij klein en smal, groen met middelmatig veel gele stippels.

BLOEI: mannelijk, begin april.

VRUCHT: geen.

WINTERHARDHEID: zone 8b, zware vorstschade in de proefperiode.

ZONNEBRAND: lichte zonschade.

De plant die in Nederland als 'Yokoi's Dwarf' circuleert blijkt 'Yokoi Yellow Dwarf' te heten.

De winterhardheid van deze compacte smalbladige plant laat hier echter te wensen over, vandaar dat het oordeel niet gunstig uitviel.

A. japonica Crotonifolia Group
(FOTO: RH)

A. japonica Crotonifolia Group
(FOTO: RH)

A. japonica 'Dentata'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Dentata'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Longifolia'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Longifolia'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Picturata'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Picturata'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Mr. Goldstrike'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Mr. Goldstrike'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Rozannie'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Rozannie'
(FOTO: RH)

A. japonica Nakafu Group
(FOTO: RH)

A. japonica Nakafu Group
(FOTO: RH)

A. japonica 'Variegata'
(FOTO: RH)

A. japonica 'Variegata'
(FOTO: RH)

Niet geteste cultivars:

In de literatuur en op internet worden nog veel meer namen genoemd. Alle hier genoemde cultivars behoren tot *A. japonica*. Vetgedrukte namen zijn van planten die, voor zover bekend, een geldige cultivarnaam hebben, waarvan een beschrijving en/of foto beschikbaar is en die nog steeds in cultuur lijken te zijn. Niet vetgedrukte namen zijn synoniemen, ongeldige namen, namen zonder beschrijving/foto of oude, verdwenen cultivars. Voor de duidelijkheid zijn de namen van forma's en variëteiten bovenaan de lijst geplaatst.

Opmerking:

Dat de naam vetgedrukt is betekent niet dat deze ook altijd correct is. Veel namen hebben het voordeel van de twijfel gekregen. Verschillende klonen hebben wel een naam gekregen, maar het is niet altijd duidelijk of (nog) ze ergens gekweekt worden. Zonder levende planten was het niet mogelijk om te controleren of er bijvoorbeeld meerdere namen in omloop zijn voor dezelfde plant. Planten met een Japanse of Latijnse cultivarnaam kunnen op meerdere plaatsen een verschillende moderne handelsnaam hebben gekregen. Ook maakt de variabiliteit binnen de planten in bladtekening een correcte beschrijving niet gemakkelijk.

A. japonica f. *brachyphylla*

Een forma met kort blad; lijkt verdwenen. Niet geldig gepubliceerde naam.

A. japonica var. *concolor*: **‘Concolor’**

A. japonica var. *dioica*: **‘Hermaphrodita’**

A. japonica f. *leucocarpa*: **’Leucocarpa’**

A. japonica f. *luteocarpa*: **’Luteocarpa’**

A. japonica f. *viridiflora*

Onduidelijke naam. Zou volgens sommige bronnen een mannelijke plant zijn met blad als ‘Variegata’ en groene bloemen. Echter, volgens The Plant List is deze forma een synoniem van *A. japonica*.

‘Alabai’

(Sean Hogan, Cistus Nursery, Portland, Oregon, Verenigde Staten). Forse mannelijke plant, donkergroen blad met gele stippen.

‘Akebono’

Jong blad egaal zeer licht groen, later egaal donkergroen. De bladrand heeft grote tanden. Akebono betekent “Dageraad”.

‘Amanogawa’

(T. Aoki, Japan)

Het matig diep getande blad heeft een donkergroene ondergrond, maar is over het hele oppervlak bedekt met gele stipfels, aan elkaar gegroeide vlekjes en sectoren, waardoor de totaalindruk geelgroen is. Amanogawa betekent “Melkweg”.

‘Aoki Yellow Fruit’

(Masato Yokoi, Japan)

Genoemd naar de man die de plant verzamelde. Vrouwelijke selectie met diep getand donkergroen blad met gele stipfels en druppels en met gele vruchten. De aanduiding ‘Aoki Yellow Fruit’ kan niet geaccepteerd worden als geldige cultivarnaam.

‘Arashi-yama’

Donkergroen blad met crème marmering en bladmisvormingen, genoemd naar de gelijknamige berg vlakbij Kyoto.

‘Bicolor’

Blad groen met een gele vlek in het midden, geen stipfels langs de rand, grote bladtanden. Mannelijk.

‘Bicolor Elegans’

Een vrouwelijke plant met een zeer grote centrale gele vlek in het blad, dat vaak gekruld is. Waarschijnlijk zijn ‘Bicolor’, ‘Bicolor Elegans’ en ‘Mas Bicolor’ synoniemen van planten die al een Japanse cultivarnaam hadden, zoals ‘Meigetsu’, die ook een centrale gele vlek heeft.

‘Big Momma’ of ‘Big Mamma’

Plant met groot robuust groen blad en grote bladtanden, in ieder geval aanwezig in het JC Raulston Arboretum, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten. Niet bekend of deze ook gekweekt wordt.

‘Bored Female’

(Plant Delights Nursery, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten)
Selectie uit *A. japonica* var. *borealis*, vrouwelijk met smal, egaal groen getand blad.

‘Bruantii’

(Frankrijk, vóór 1889)

Lijkt volgens een beschrijving uit 1889 op een wat compacte ‘Variegata’. Waarschijnlijk uit cultuur verdwenen.

‘Cecil-Alice’

(Dr. George Phair)

Werd naar de vrouw van de winner genoemd. Blad groen met lichtgroene, later crèmewitte vlekken (zo veel dat het meer een marmering lijkt), soms lichtgroene sectoren in het blad. Het lijkt of er melk op het blad gemorst is. Dwergplant, tot 1,3 m. De vruchten zijn zeldzaam maar schijnen wit te zijn.

‘Chodaiji’

(A. Shimada, Japan)

Blad groen met witte marmering, grote gele en vlekkerig groengele sectoren, vaak begrensd door de (hoofd)nerf, geen stipfels. Bladkleur lijkt nogal onstabiel. Vrouwelijke plant, genoemd naar het tempeltje Chodai waar hij in het wild gevonden werd. De naam wordt ook als ‘Cho Dai Ji’ geschreven.

‘Clear Picture’

(Sean Hogan, Cistus Nursery, Portland, Oregon, Verenigde Staten)
Groen blad met centrale gele vlek (80-95% van het blad) en gele stipfels in de rand. Vrij compact van vorm.

‘Clent Wortley Hall’

(Linda Eggins, Stourbridge, Verenigd Koninkrijk)
Mannelijke cultivar.

‘Concolor’ (syn.: *A. j.* var. *concolor*)

Geen kloon, maar een aanduiding van de groenbladige vorm. Deze naam wordt zowel aan mannelijke als vrouwelijke planten gegeven.

‘Copdock Seedling’

Een ras waarvan alleen bekend is dat het vrouwelijk is, maar het lijkt nergens te koop. Het woord “Seedling” is niet toegestaan in cultivarnamen.

‘Contorta’

Dit zou een vorm met kronkelende takken of bladeren geweest zijn, maar lijkt niet meer te bestaan. Er is wel een modern ras ‘Tatsumaki’ dat gedraaid blad heeft.

‘Crassifolia’

(vóór 1969)

Egaal groen, dikker en leerachtiger blad dan de soort, getand. Het afwijkende dikke blad komt vaker voor bij polyploïde planten, maar het chromosoomaantal van ‘Crassifolia’ is niet bekend. In 1969 kreeg deze plant in Engeland een Award of Garden Merit. Volgens Michael Dirr is dit een mannelijke cultivar en zou ‘Macrophylla’ identiek zijn, maar vrouwelijk.

‘Crotonifolia Gold’

Vrouwelijke selectie uit ‘Crotonifolia’ met sterk geel gevlekt blad; de jongste bladeren zijn bijna geheel geel.

‘Cucullata Variegata’

Een mannelijk, bontbladig ras waarvan de bladtop kapvormig is vergroeid. Ontstaan in het begin van de 20^e eeuw en waarschijnlijk uit cultuur verdwenen.

‘Daikoga’

Opvallend groot blad. Jonge bladeren geelgroen gemarmerd, later groen met gele, druppelachtige vlekken, ook kleine gele vlekken begrensd door de nerven. De naam betekent “grote gele rivier”.

‘Daisuke’s Tiger’

Donkergroen met fijne gele stippeltjes, veel meer aan de rand dan centraal op het blad. Maar sommige bladeren zijn helemaal geel met groene nerven. Genoemd naar ontdekker Daisuke Muramatsu en naar de vorm van bontheid, die in Japan “Tijger tekening” wordt genoemd.

‘Daruma’

Vrij klein blad, egaal groen of met heel weinig stippels. Bladeren en stengels gedraaid, soms misvormd, compacte plant.

‘Daruma-no-shima’

Compacte vrouwelijke plant. Blad groen met scherp afgetekende gele stippels en streepjes. Vrucht rood, kan rijk vrucht dragen. Lijkt op ‘Nana Variegata’ en is niet dezelfde plant als ‘Daruma’.

‘Dentata Aureovariegata’

(vóór 1869)

Volgens een beschrijving uit 1869 een compacte vrouwelijke plant met strepen en vlekken en kort, diep getand blad. Waarschijnlijk verdwenen.

‘Derby Gold’

Geen beschrijving of foto bekend.

‘Echigo-nishiki’

(Japan)

Groen blad met een zilvergrijze glans (de buitenste cellaag is wit); sommige bladeren groen met zilverig grijsgroene vlekken. In 1995 in het wild gevonden in Niigata prefecture, Japan. Echigo is een provincienaam uit Niigata en nishiki betekent “brokaat” (zijden stof met ingeweven metaal draad).

‘Eclipse’

Staat onder andere in het JC Raulston Arboretum, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten. Een vorm van bont blad die we bij meer planten aantreffen: een witte rand en in het centrum sectoren van middelgroen en donkergroen. Geen stippels. Middelbreed blad met ondiepe tanden.

‘Elegans’

(vóór 1870)

Vrouwelijke plant met een brede strook geel op het midden van het blad. Wordt al genoemd in 1870 en de naam is geaccepteerd door RHS, maar de plant is waarschijnlijk niet meer in cultuur.

‘Emily Rose’

Compacte vrouwelijke plant met groot, groen getand blad en rode bessen. Vooral in de Verenigde Staten te koop.

‘February Star’

(Great Dixter Nurseries, Rye,

Verenigd Koninkrijk)

Smal, groen blad met enkele tanden en met gele stippeltjes en strepen. Vrouwelijk met rode vruchten.

‘Femina Viridis’

Een oude aanduiding voor vrouwelijke planten met groen blad, waarschijnlijk synoniem van ‘Viridis’ of ‘Concolor’.

‘Flavenscens’

Oude aanduiding van een ras waarvan de jonge scheuten goudgeel zijn.

‘Forest Green’

Een vrouwelijke groenbladige cultivar die in Nieuw-Zeeland wordt verkocht.

‘Fructo-albo’

Donkergroen, schaars fijn wit gestippeld blad. Vrouwelijke plant, vruchten rozeachtig tot wit. In de Engelse nationale collectie neigen de vruchten meer naar geel. Niet identiek aan ‘Leucocarpa’.

‘Fuji-gawa’

Zeer smal donkergroen gaafrandig blad, smaller dan ‘Salicifolia’. Vrouwelijk met rode vruchten. Fuji-gawa is een Japanse plaatsnaam.

‘Fukurin’

Plant met gele-, later witte bladranden. Fukurin betekent “gerand”.

‘Galaxy’: ‘Seiun’

‘Gold Dust’

Groen met egaal verdeelde kleine gele stippels, zoals bij ‘Crotonifolia’. Het verschil tussen beide cultivars is dat ‘Gold Dust’ goed zichtbare tanden langs de bladrand. Het blad is minder gestippeld dan ‘Variegata’. Wordt soms als synoniem van ‘Variegata’ genoemd, voortkomend uit het feit dat de Engelse naam voor bontbladige *Aucuba* “Gold dust plant” is.

A. japonica ‘Gold Dust’

(FOTO: RH)

‘Golden Girl’

(Peter Moore, Stockbridge, Verenigd Koninkrijk) Geelbladige sport uit een kruising tussen ‘Nana Rotundifolia’ en ‘Crotonifolia’. Compacte plant met vrij smal blad. Loopt geelgroen uit en wordt later donkerder groen met vele kleine gele vlekjes.

‘Golden Heart’

Grote gele vlek in het midden van het blad met eromheen enkele stippeltjes. Waarschijnlijk geen officiële cultivarnaam, maar een synoniem.

‘Golden Sneezes’

Werd genoemd op de website van Cistus Nursery, Portland, Oregon, Verenigde Staten, maar is niet meer te vinden.

‘Golden Spangles’

Middengroen tot geelgroen blad, later donkergroen met veel kleine gele stippels en druppels. Nieuw ras, waarschijnlijk uit Engeland.

‘Goldieana’

Groen met een centrale gele vlek en veel gele stippels aan de rand. Zeker de helft van de bladeren mist de centrale gele vlek, vaker dan dit bij ‘Picturata’ voorkomt, en de vlek is ook kleiner. Soms een gele sector in het blad. Lijkt erg op ‘Night and Day’.

‘Goldilocks’

(vóór 2004)

Groen met veel witte of gele vlekken en streepjes.

A. japonica ‘Golden Spangles’

(FOTO: RH)

De vlekken lijken op gedruppelde en deels uitgelopen verf, sommige bladeren bijna helemaal geel.

‘Gold Mound’

(Nurseries Caroliniana, North Augusta, South Carolina, Verenigde Staten) Compacte plant met afgerond geelgroen blad en veel gele vlekjes; jong blad is bijna geheel geel.

‘Gold Splash’

Waarschijnlijk geen echte cultivarnaam, maar een omschrijving van een plant met centrale gele vlek op het blad.

‘Gold Spot’

Sterk geel gestippeld met egale kleurverdeling. Zou uit ‘Variegata’ geselecteerd zijn.

‘Grandidentata’

Een waarschijnlijk verdwenen plant met diep getand blad en witte stippels.

‘Grandidentata Maculata’

Robuuste vrouwelijke plant met groot blad met weinig stippels. Waarschijnlijk verdwenen uit cultuur.

‘Grandis’

Blad groen, glanzender en groter dan bij de soort en diep getand. Dit zou op een tetraploïde plant kunnen wijzen, maar het chromosoomaantal is onbekend. De originele plant was mannelijk, maar er zijn ook meldingen van vrouwelijke planten.

De Engelse nationale collectie heeft een mannelijke plant.

‘Green and Gold’

Groen blad zonder stippels met op de middennerf een smalle gele vlek of vlam. Bladrand diep getand.

‘Guacamole’

Blad egaal groen in het midden, lichter groen eromheen en een gele, later roomwitte brede rand. Geen stippels. Werd getoond op Philadelphia International Flower Show in februari 2010, maar daarna niet meeresignaleerd.

‘Hermaphrodita’ (syn.: *A. japonica* var. *dioica*) (Standish Nursery, Verenigd Koninkrijk, 1866) In 1866 meldde de Standish Nursery een plant te hebben met groen blad en bloemen die zowel mannelijk als vrouwelijk waren. De originele plant is er waarschijnlijk niet meer. Van sommige cultivars wordt gezegd dat ze hermafrodiet zijn, zoals ‘Rozannie’, maar dat is twijfelachtig (zie aldaar).

‘Hermaphrodita Variegata’

Plant met gevlekt blad en tweeslachtige bloemen. Waarschijnlijk verdwenen.

‘Hillieri’

Blad groot, groen en glanzend. Vrouwelijk, bes donkerrood, langwerpig, rijkvruchtig.

‘Hime-kikufurin’

Blad met een donkergroen met lichtgroen centrum en een brede gele rand. De betekenis van de naam is niet duidelijk, maar Hime (“prinsesje”) duidt gewoonlijk een dwergplant aan.

‘Honshu’

(Camellia Forest Nursery, Chapel Hill, North Carolina, Verenigde Staten) Selectie uit *A. japonica* var. *borealis*. Blad smaller en donkerder groen dan van de mannelijke ‘Sea of Japan’. Vrouwelijke cultivar met rode bessen. Genoemd naar het eiland waar de plant vandaan komt.

‘Hoshi-dukiyo’

Blad met roomwitte centrale vlek op groen blad en witte stippels. De naam betekent “Sterrennacht”.

‘Hoshi-yadori’

(vóór 1978) Groen met meer gele vlekken dan ‘Variegata’. Naam betekent ongeveer “Doet denken aan sterren”.

‘Hoshoba’

Blad overwegend groen, lancetvormig. Mogelijk is dit de groene tegenhanger van ‘Hosoba-hoshifu’.

‘Hosoba-hoshifu’

Lancetvormig, sterk glanzend groen blad bezaaid met gele middelgrote stippels. Vrouwelijk met helderrode vruchten. De bladtekening lijkt op ‘Variegata’, maar dan met veel smaller blad en af en toe een groter licht vlekje. De naam wordt ook als ‘Hosoba Hushi Fu’ of ‘Hosoba-hoshifu’ gespeld. Op meerdere kwekerijen in de Verenigde Staten verkrijgbaar.

‘J06-2’: ‘Lemon Flare’

‘Jungle Girl’

Vrouwelijke cultivar met rode bessen en groen blad waarop zich schaarse gele vlekjes bevinden, formaat druppel. In Nieuw-Zeeland in de handel.

‘Kameba’

Groot, breed, glanzend groen blad met verdiept liggende nerven en grote tanden aan de rand. De naam betekent “schildpadblad”.

‘Katsunuma-nishiki’

Iets smaller blad dan ‘Variegata’, groen met veel kleine gele stippeltjes en vlekjes. Vrouwelijk met veel rode vruchten. Werd in de Verenigde Staten verkocht door de inmiddels verdwenen Asiatica Nursery, Lewisberry, Pennsylvania. De naam betekent “Brokaat uit Katsunuma”.

‘Ki-mi’

Japanse cultivar met vrij groot, breed groen blad met tanden, spaarzaam gevlekt met druppel-formaat gele vlekjes. Gele vruchten.

‘Kichirifu’

Zeer weinig informatie of herkomst/leverancier bekend, alleen dat de jonge scheuten roomwit zouden zijn.

‘Koba’

Egaal groen, relatief klein en middelbreed blad met weinig tanden. Een vrij compact ras, in Japan populair in openbaar groen. Koba is een plaats-naam.

‘Koba Variegated’

Bonte sport van ‘Koba’. Groen met niet al te veel hele fijne gele stippeltjes, relatief klein en middelbreed blad, eveneens met weinig bladranden. Vrouwelijk met rode vruchten. Vrij compacte groei, in Japan populair in openbaar groen.

‘Koshiji-nishiki’

Lijkt alleen bekend uit het JC Raulston Arboretum, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten. Het jonge blad is geel en oudere bladeren vormen een mengsel van middengroene en donkergroene vlekken.

‘Lance Leaf’

(Hillier Nurseries, Romsey, Verenigd Koninkrijk) Een selectie uit *Aucuba japonica* f. *longifolia*. Moet een smalbladige, groenbladige mannelijke vorm zijn, maar er worden ook gevlekte planten onder deze naam aangeboden.

‘Lanceolata’

Oude vorm met smal groen blad.

‘Latifolia’

Oude vorm met groen blad dat breder is dan bij de soort.

‘Latifolia Variegata’

Een vorm daterend uit halverwege 19^e eeuw, waarschijnlijk met breed gevlekt blad.

‘Latiomaculata’

Nog schaars verkrijgbaar; staat onder andere in het JC Raulston Arboretum, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten. Lijkt op ‘Variegata’, maar het blad is wat kleiner en meer afgerond.

Ook heeft het blad minder en iets grotere gele vlekjes dan bij ‘Variegata’ en ook gele sectoren in het blad. Goede vruchtdracht, nette habitus.

‘Lemon Flare’ (syn.: ‘J06-2’)

(Hawksridge Nursery, Hickory, North Carolina, Verenigde Staten)

Vrij smal blad, soms met een getande bladrand. Het jonge blad is groengeel. Volwassen blad zó dicht bezaaid met gele, later witte stippels, dat de donkergroene ondergrond nog maar nauwelijks zichtbaar is.

‘Leucocarpa’ (syn.: *A. japonica* f. *leucocarpa*)

Vrij compacte, bolvormig groeiende plant. Blad vrij breed eivormig, egaal donkergroen. De vruchten zijn wit. Aanwezig in de Engelse nationale collectie.

‘Limbata’

Bonte vorm met geelwitte bladrand en daarbinnen vaak een lichtgroene rand, bladcentrum egaal donkergroen. De bladtop is vaak helemaal geel. Het blad is groot en dik met grove tanden. Vrouwelijk. De naam is al bekend van halverwege de 19^e eeuw. Het is niet duidelijk of de planten die nu verkocht worden wel te onderscheiden zijn van ‘Sulphurea Marginata’.

‘Linda Eggins’

Selectie genoemd naar de houdster van de Engelse nationale collectie van *Aucuba*. Plant met zeer sterk geel gevlekt blad; nog maar ongeveer 10% van het bladoppervlak is groen. Aanwezig in het JC Raulston Arboretum, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten, maar of deze cultivar nog gekweekt wordt is onbekend.

‘Little Angel’

(Nurseries Caroliniana, North Augusta, South Carolina, Verenigde Staten) In de Verenigde Staten een compacte groenbladige plant, die al op jonge leeftijd en op kleine planten veel rode bessen produceert. De winner zegt dat hij deze naam gaf aan een bestaande cultivar uit Japan, maar hij weet niet hoe die heette. De omschrijving lijkt verdacht veel op ‘Rozannie’, maar de eventuele overeenkomst is niet onderzocht.

A. japonica 'Nana Rotundifolia'
(FOTO: GF)

'Longifolia Variegata'

Een smalbladige vorm uit de 19^e eeuw, met gele streepjes, vlekjes en soms randjes.

'Luteocarpa' (syn.: *Aucuba japonica* f. *luteocarpa*)

Oud ras, breed elliptisch gevlekt blad. Vrouwelijk met gele vruchten.

'Macrophylla'

Blad donkergroen, groter en dikker dan soort. Mogelijk tetraploïd. Lijkt op 'Crassifolia', maar dan vrouwelijk (zie aldaar).

'Maculata'

Een oude mannelijke kloon met gele stippels. De echte is mogelijk verdwenen, maar de naam wordt volgens The Hillier Manual of Trees and Shrubs wel eens foutief voor de (vrouwelijke) 'Variegata' gebruikt.

'Male Man'

Een selectie uit *A. japonica* var. *borealis*. Compacte, groenbladige mannelijke plant met klein blad van normale breedte.

Werd als onbenaamde plant uit Japan geïmporteerd in de Verenigde Staten en daar benaamd.

'Mangetsu'

Bladrand gegolfd, centrum geel, rand donkergroen met gele stippeltjes. Gestreepte vrucht. De naam betekent "Volle maan".

'Marmorata'

Blad met druppel-formaat vlekjes op een donkergroene ondergrond zoals 'Crotonifolia'. Vrouwelijk, bessen rood. Er wordt van gezegd dat deze selectie beter bestand is tegen zonnebrand dan 'Crotonifolia'.

'Maruba-tensei'

Breed blad, donkergroen met matig veel kleine gele stippels, soms grotere of gele sectoren. Mannelijk.

'Mas Bicolor'

Net als 'Bicolor' een plant met groen blad met een gele vlek in het midden, geen stippels langs de rand, grote bladtanden. Mannelijk. Zie ook onder 'Bicolor Elegans'.

'Merced'

(Cistus Nursery, Portland, Oregon, Verenigde Staten)

Groen blad met zoveel gele stippels dat het blad meer geel dan groen is.

'Mikazuki'

Ovaal blad met getande bladrand, egaal groen met in het centrum een gele vlam. Meestal aan weerszijden van de middennerf, maar soms maar aan een kant. Naam betekent "Maartse maan".

'Nana Cuspidata'

Deze naam komt sporadisch voor op internet, maar het is onduidelijk of er nog planten van te koop zijn. De naam suggereert een compacte vorm met spits blad.

'Nana Rotundifolia'

Laag en compact groeiende vrouwelijke plant. Breed groen blad met zeer weinig gele vlekken en met aan de bovenste helft van het blad een getande bladrand. De planten die onder deze naam voor de proef waren aangekocht bleken niet soortecht te zijn, maar in Trompenburg Tuinen & Arboretum, Rotterdam en in de Engelse Nationale collectie zijn de echte wel aanwezig.

'Nana Vera'

Dwergplant (tot 75 cm hoog), kleine blaadjes met flinke tanden langs de bladrand. Werd vroeger in Engeland vaak als kamerplant gebruikt maar lijkt nu niet meer in de handel te zijn.

'Natsu-no-kumo'

(Seiju Yamaguchi, Mizunami, Japan)
Gevonden als afwijkende zaailing op de kwekerij van de winner. De vrij smalle, egaal gekleurde bladeren zijn eerst roomwit, dan bleek groen, dan donkergroen, wat een zeer groot kleurcontrast geeft. De naam betekent "Zomerwolk". Het is de enige *Aucuba* waarvoor Amerikaans Plant Patent werd aangevraagd en toegewezen.

'Night and Day'

(Daisuke Muramatsu, Japan)
Zeer donkergroen blad met aan de basis een grote vlamachtige gele vlek en op de rest van de blad-

schijf kleine gele stippels. De vlam bedekt vaak wel de helft van het blad en het donkergroene randje erlangs is smal. Tekening varieert erg per blad; de grote gele vlek ontbreekt op sommige bladeren. Lijkt op 'Goldieana'.

'Niigata-yamadori'

Klein tot middelgroot blad, niet erg breed, groen met lichtgroene en roomwitte (dus niet gele) marmering, soms witte sectoren. De witte kleur zit vaak aan de bladrand. In het wild gevonden in Niigata prefecture, Japan. Yamadori betekent "goudfazant", een vogel met net zo'n drukke tekening op zijn veren als deze plant heeft.

'Ogon-no-tsuki'

(Japan)

Groen, niet erg breed blad met een grote gele vlam aan de basis en soms enkele gele stippels ernaast. Naam betekent "Gele maan". Een relatief nieuwe Japanse cultivar.

'Ooba-nakafu'

Heeft brede groene bladeren met een grote centrale gele vlek. De naam betekent "Groot-bladig met centrale vlek", dus mogelijk is dit een beschrijving en geen cultivarnaam. Er is een plant aanwezig in het JC Raulston Arboretum, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten.

'Ova Easy'

(Cistus Nursery, Portland, Oregon, Verenigde Staten)
Een geelbladige sport uit 'Overlook'.

'Overlook'

(Cistus Nursery, Portland, Oregon, Verenigde Staten)
Groot, sterk glanzend blad met een roomwitte rand. Mannelijk. Gevonden bij de plaats Overlook in Oregon.

'Pacman'

(Plant Delights Nursery, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten, 2001)
Compacte plant tot 90 x 90 cm. Vrij klein, egaal groen blad dat vaak licht gedraaid is. Mannelijke cultivar.

A. japonica 'Pepperspot'
(FOTO: RH)

'Peachie'
Alleen de naam circuleert op internet, geen verdere beschrijving bekend.

PEPPER POT: '**Shilpot**' (**PEPPER POT**)

'**Petite Jade**'
(Monrovia Nurseries, Azusa, California, Verenigde Staten, 2002)
Vrij compacte ronde vorm tot 1,80 m hoog. Egaal groen blad met vrij veel ondiepe tandjes. Het is een vrouwelijke cultivar die rode vruchten geeft. Zou resistent zijn tegen schimmelziekte *Glomerella cingulata*. Een selectie uit het Chollipo Arboretum in Zuid-Korea, in 2002 in de Verenigde Staten geïntroduceerd.

'Picta'
Vrouwelijke cultivar met vrij smal middengroen blad met iets getande bladranden. De bladeren zijn middengroen met in het centrum een gele vlam. Meestal aan weerszijden van de middennerf, maar soms maar aan een kant. Naast de centrale vlek zijn er enkele gele stippels op het blad aanwezig.

'Picture Perfect'
(Cistus Nursery, Portland, Oregon, Verenigde Staten) Niet meer in cultuur.

'**Pink Champagne**'
(Paul Pearn)
Ontstaan uit een kruising met 'Leucocarpa' als moederplant en een onbekende vaderplant. Egaal groen blad met weinig of geen tanden. De bloemen en vruchten zijn roze, dus lichter gekleurd dan normaal. In de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk te koop, maar zeldzaam.

'**Sea of Japan**'
(Camellia Forest Nursery, Chapel Hill, North Carolina, Verenigde Staten)
Selectie uit *A. japonica* var. *borealis*; compact en langzaam groeiend, met egaal donkergroen, glanzend klein blad. Mannelijk, rijkbloeiend.

'**Seiun**' (syn. 'Galaxy')
Groen, vrij breed blad met veel tandjes, rijkelijk roomwit (niet geel) bestippeld. De naam betekent "sterrennevel".

'**Serratifolia**'
Vorm met langwerpig egaal groen blad met scherpe tanden. Het blad is langer en smaller dan bij 'Dentata'. Vrouwelijk met rode vrucht. Wordt in de Verenigde Staten gekweekt, maar of dit echt nog dezelfde oude kloon is die oorspronkelijk deze naam kreeg is onduidelijk.

'**Shilpot**' (**PEPPER POT**)
(Peter Catt, Liss Forest Nursery, Greatham, Verenigd Koninkrijk, vóór 2009) Groen blad met hele kleine gele stippeltjes op het blad en veel tanden aan de rand. Het blad heeft grootste breedte dicht bij de top. Op de jongste bladeren zijn de stippels nog nauwelijks zichtbaar. Mannelijk.

'**Shima-mi**'
Groen met gele stippels en enkele wat grotere vlekjes. Vrouwelijk, vrucht rood met geel gestreept.

'**Shōnan-hikoboshi**'
(Japan, 2004)
Kruising van 'Hosoba' en 'Ryuhukuji'. Lang ovaal blad, geelgroen met gele stippels. Mannelijk. De naam is samengesteld uit de Japanse plaats Shonan en de Japanse naam (hikoboshi) voor de heldere ster Altair.

'**Shōnan-Mangetsu**'
Donkergroen blad met een grote egaal gele vlek aan de bladbasis en kleine gele stippeltjes in de groene rand. Zonder plantmateriaal is niet na te gaan of deze plant verschilt van 'Mangetsu'. De naam is samengesteld uit de Japanse plaats Shonan en "volle maan" (mangetsu).

'**Shōnan-orihime**'
(Japan, 2004)
Ontstaan uit een kruising tussen 'Hosoba' en 'Hoshi-yadori'. Heeft lang blad, dat geelgroen is met gele stippels. Vrouwelijk met geelrode vruchten. De naam is samengesteld uit de Japanse plaats Shonan en de Japanse naam (orihime) voor de heldere ster Vega.

'**Shugetsu**'
Lang ovaal blad, donkergroen met aan de basis een vlam van roomwit en lichtgroen. Geen stippels. De naam betekent "herfstmaan".

'**Speckles**'
Smal donkergroen blad met heel weinig druppelformaat gele vlekjes. Aanwezig in de Engelse nationale collectie en bij het JC Raulston Arboretum, Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten.

'**Subaru**'
Groot getand blad, dat zo zwaar geel bestippeld is dat de groene ondertoon nauwelijks zichtbaar is. Vrouwelijk met rode vrucht. Dit lijkt de vrouwelijke tegenhanger van 'Mr. Goldstrike'. De naam is Japans voor de Plejaden, een sterren-groep. De plant heeft overigens niets met het gelijknamige Japanse automerk te maken en is alleen naar dezelfde sterrengroep genoemd.

'Sulphur'
Donkergroen blad met een brede geel/witte bladrand en lichtgroene vlekken op de grens tussen de kleuren. Volgens Dirr (1998) een synoniem van 'Sulphurea Marginata'.

'Sulphurea'
Over een plant met deze naam is niets te vinden. Wellicht wordt 'Sulphurea Marginata' bedoeld.

'**Tatsumaki**'
Smal groen blad dat vaak gedraaid groeit. De naam betekent "Wervelwind".

'**Uchu**'
(Japan)
Blad middengroen met gele stippels, iets smaller dan bij 'Variegata'. Vrouwelijk met rode vruchten. Relatief nieuwe selectie, de naam betekent "Universum".

'Variegata Nana'
Dit was waarschijnlijk dwergachtig groeiende cultivar met gestippeld blad. Andere klonen met 'Nana' in de naam zijn groenbladig of hebben weinig vlekken.

'Windsor Form'
(John Bond, Windsor Great Park, Verenigd Koninkrijk)
Een vrouwelijke selectie uit 'Crotonifolia' die stabiel van bladtekening is. Wordt in Engeland verkocht, maar een cultivarnaam met het woord 'form' erin mag niet.

'Wisley Dwarf'
Compacte plant die rijk vrucht draagt. Wordt ook 'Wisley Nana' genoemd op internet. RHS Wisley Garden heeft deze plant niet benaamd, dus mogelijk is een nieuwe naam gegeven aan een bestaande plant afkomstig uit deze tuin. Zou zelffertil zijn.

'**Wisley Grizzly**'
(Camellia Forest Nursery, Chapel Hill, North Carolina, Verenigde Staten)
Een nakomeling van 'Wisley Dwarf'. Dicht bebladerde struik van 1,5 x 1,5 m met egaal groen blad. Vrouwelijk met rode vruchten, niet zelffertil.

'Wykehurst'
(Verenigd Koninkrijk)
Lijkt uit de handel verdwenen te zijn.

'**Yamaguchi Giant**'
(Nurseries Caroliniana, North Augusta, South Carolina, Verenigde Staten)
Genoemd naar de Japanse kweker waarvan Nurseries Caroliniana de plant kreeg. Een grote

plant met grote bladeren die diep getand zijn. Blad sterk wit gestippeld en gevlekt, soms met geelwitte sectoren in het blad. Vrouwelijk met grote rode vruchten.

‘Yellow Delight’

Groen blad met een onregelmatige smalle gele bladrand.

‘Yellow Jewel’

(Masato Yokoi, Kawaguchi, Saitama, Japan)
Bladeren groengeel door het zeer grote aantal kleine gele stippels. Vrouwelijk met rode bes.

Literatuur

BEAN, W.J. (1996): Trees & Shrubs Hardy in the British Isles - Volume I, A – C. John Murray Publishers, London, Verenigd Koninkrijk.

CLARKE, D.L. (1997): Trees & Shrubs Hardy in the British Isles - Supplement. John Murray Publishers, London, Verenigd Koninkrijk.

DIRR, MICHAEL A. (1998): Manual of Woody Landscape Plants. Stipes Publishing, Champaign, IL, Verenigde Staten.

HATCH, L.C. (2011): Cultivars of woody plants, edition 2011-2012, Volume 1, Subvolume A. Part IV: *Aronia*, *Asimina*, *Aucuba* and *Asara*. Via www.cultivar.org.

HIROSE, YOSHIMICHI & MASATO YOKOI. (1998): Variegated Plants in Color. Varie Nine Ltd., Iwakuni, Japan.

HIROSE, YOSHIMICHI & MASATO YOKOI. (2001): Variegated Plants in Color - Volume 2. Varie Nine Ltd., Iwakuni, Japan.

HIROSE, YOSHIMICHI & MASATO YOKOI. (2006): Variegated Plants in Color - Volume 3. Varie Nine Ltd., Iwakuni, Japan.

HOUTMAN, RONALD. (2004): Variegated Trees & Shrubs; the Illustrated Encyclopedia. Timber Press, Portland, Oregon, Verenigde Staten.

OHI, T. ET AL. (2003): Distinct geographic structure as evidenced by chloroplast DNA haplotypes and ploidy level in Japanese *Aucuba* (Aucubaceae). American Journal of Botany 90(11): 1645–1652.

KUNITAKE Y. ET AL. (2010): Pollination System of *Aucuba japonica*: A Pollination Experiment and an Observation of Floral Visitors. Journal of the Japanese Forest Society Vol. 92 (2010) No. 4 P 217-220.

MAKI M. (2009) Development of SCAR markers for sex determination in the dioecious shrub *Aucuba japonica* (Cornaceae). Genome. 2009 Mar; 52(3):231-7.

YINGER, B.R. & C.R. HAHN. (1983): Cultivars of Japanese plants at Brookside gardens. Arnoldia 43, 4. P. 3-19.

Websites

www.efloras.org (*Aucuba* in Flora of China)

www.plantpost.co.uk/Aucuba-japonica.php

www.theplantlist.org

OROC Book I: International Register of Ornamental Plant Cultivars geredigeerd door Laurence C. Hatch

Many thanks to Linda Eggins of the UK National collection of *Aucuba*. Ook dank aan Arie Rijkaart die de planten verzorgd heeft in de Sortimentstuin Harry van de Laar, Boskoop.

SUMMARY

Often regarded as old-fashioned, evergreen *Aucuba* still has a lot going for it. From 2010 until 2016 the Trials Committee of the Royal Boskoop Horticultural Society (KVBC) have trialled a range of cultivars. This article gives an overview of the assessed cultivars, as well as a comprehensive list of cultivars not assessed or only known in literature. Name-changes for *Aucuba japonica* ‘*Crotonifolia*’ into *Crotonifolia* Group and the introduction of the Nakafu Group are proposed by the author. Descriptions of species and assessed cultivars are given (in Dutch).

A. japonica ‘Variegata’
(FOTO: RH)